

himler op om, mens regering og landsstyre er optaget af at reparere på det selvstyre, som Grønland fik allerede den 1. maj 1979. Den kommende grønlandske selvstændighed er ganske enkelt en nødvendig konsekvens af vore landes forskellige valg af fremtidsvisioner. Jo før vi sammen indser denne kendsgerning og begynder at handle derefter, des bedre.

Med den kommende EU-udvikling må man slå fast, at det nu er blevet bydende nødvendigt at tage fat i den store sidste opgave for rigsfællesskabet: at forberede Grønlands og Færøernes fremtid som selvstændige lande frigjort fra Danmark.

Statsminister Anker Jørgensen indskrev sig i historien, da han tog initiativ til udformning af Grønlands hjemmestyres grundpiller. Statsminister Anders Fogh Rasmussen vil på samme måde kunne indskrive sig i historien, hvis han nu tager initiativ til at nedsætte en selvstændighedskommission med det klare formål at forberede Danmarks statsretlige skilsmisse fra Færøerne og Grønland på en for alle ordentlig og anstændig måde. Lad mig igen understrege, at det, jeg taler om her, er langt større, end den justering af den allerede gældende selvstyreordning, som der eksempelvis er lagt op til i den betænkning, der udkom i forsommeren.

Kl. 20.45

Meningsmålinger, som jeg ved, at der lægges vægt på her i denne sal – også fra regeringens side – både i Grønland og på Færøerne, viser, at langt størsteparten af vore borgere gerne vil have selvstændighed.

Der er dog et par ganske væsentlige spørgsmål, som mange mennesker i vore lande stiller sig selv og stiller til deres politikere, nemlig: Hvordan skal et selvstændigt Grønland og et selvstændigt Færøerne klare sig økonomisk og sikkerhedspolitisk?

Mange er bange for deres levestandard og deres sikkerhed. De er bange for de økonomiske og militære skræmmebilleder, der gennem årene er blevet tudet dem i ørene. De er bange for kolde økonomiske tyrkere og varme amerikanske misiler. Med den mangel på oplysning om alternative økonomiske og sikkerhedspolitiske muligheder, de i dag udsættes for, er det ikke underligt. Men det er en uværdig situation, som vi må væk fra.

Ved statsministerens åbningstale har jeg et begrundet håb om, at den nuværende regering er enig i det, at regeringen ønsker et sammenhold med os baseret på lyst og ikke på nød, på

kendsgerninger og ikke på uvidenhed, på vilje og ikke på angst. Sådan hører jeg statsministerens ord om, at regeringen føler, at der er så stærke historiske, kulturelle og personlige bånd mellem Færøerne og Grønland og Danmark, at fortsat solidaritet mellem os er det naturlige.

Det er jeg enig med statsministeren i, og jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at i hvert fald Grønland vil vælge netop Danmark som sin nærmeste samarbejdspartner, også når landet er blevet selvstændigt. Vi vil glæde os til at gøre det i et samarbejde, der – i modsætning til de nuværende forhold – bygger på frivillighed og ligeværdighed.

Derfor er min opfordring i dag: Lad os dog gå sammen om at forberede vejen til den grønlandske og færøske selvstændighed, som vi ved vil komme på en oplyst, moderne og værdig måde. Lad os sammen vise verden, hvordan oplyste og liberale mennesker i dagens globale virkelighed løser den opgave at frigøre de folk, der så brændende ønsker det.

Lad os lave et verdenshistorisk eksempel over for de magter, der i vore tider vikler sig ind i mere og mere uløselige konflikter med folk, der ikke ønsker at være en del af deres riger. Lad os gå sammen i en selvstændighedskommission, hvor vi i fællesskab kan finde de løsninger, der skal til, for at Grønland og Færøerne inden for den tid, det må tage, kan opnå selvstændighed på en måde, så ingen lider nød eller lammes af unødvendig utryghed.

Lad os tænde for et håb og en stolthed, der kan frigøre den positive energi, der vil give de grønlandske og færøske borgere ny virkelyst og arbejdsglæde. Lad os give alle vore borgere et fælles mål, som vi sammen kan være stolte af at have som pejlemærke. Lad os kortlægge alle de muligheder, der er for at frigøre Grønland og Færøerne, gerne med hjælp af al den internationale viden, der findes, på en stolt og bæredygtig måde. Lad os være åbne og lad os inspirere og lad os være parate til at se tingene på en ny måde.

Vi må ud af den situation, hvor ukvalificerede meninger om det umulige ved selvstændighed for Grønland og Færøerne bliver lige så gangbare som kvalificeret viden om de faktiske muligheder. Vi skal ud af den firkantede systemtænkning, der gang på gang søger at erklære, at det ene og det andet forslag til fornyelse ikke kan imødekommes på grund af Grønlands og Færøernes statsretlige status og den danske grundlovs rammer.